

**Вищий навчальний заклад «Приватне акціонерне товариство
«Львівський інститут менеджменту»
Кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу**

СИЛАБУС

«ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій і адміністрування»
кількість кредитів ЄКТС	2 (60 год.)
форма навчання	очна (денна), заочна
компонент освітньо-професійної програми	нормативна
цикл підготовки	обов'язковий
мова викладання	українська

Керівник курсу:

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, вчене звання	Кулініч Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент
Контактний телефон	067-589-47-57
E-mail:	tculia@gmail.com
Адреса викладання дисципліни	вул. Ліська, 16, м. Львів, 79018 кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу Львівський інститут менеджменту
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	менеджменту та міжнародного бізнесу
Графік консультацій	згідно графіку консультацій

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів 2 / 60 год., із них:

Лекції (год.) – 13

Семінарські заняття (год.) –

Практичні заняття (год.) – 13

Самостійна робота (год.) – 34

Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит

Невід’ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка фінансової системи – фінанси підприємств. Формування та забезпечення конкурентоспроможності національної економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного фінансового управління господарською діяльністю підприємств. Тому, необхідною умовою є формування у майбутніх фахівців цілісної системи знань про фінансові відносини в господарському процесі, фінансовому механізмі, технології управління фінансовою діяльністю господарчого суб’єкта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансові ресурси підприємства і відносини, що виникають у процесі їх формування та використання.

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансами підприємств, практичних навичок їх застосування у різних напрямках фінансової діяльності.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є такими:

- сприяти розумінню економічної сутності, мети та функцій управління фінансами підприємств, змісту методологічних засад організацій управління фінансовою діяльністю підприємств і його методичного інструментарію;

- сформуванню у студентів вміння і навички розроблення фінансової стратегії підприємств у взаємозв’язку із місією та загальною корпоративною стратегією їх розвитку, управління формуванням та ефективним використанням активів і капіталу підприємств як у цілому, так і за окремими їх видами;

- ознайомити студентів з напрямками управління грошовими потоками підприємств з метою забезпечення їх платоспроможності та фінансової стійкості, управління фінансовими ризиками підприємств за окремими видами фінансових операцій та напрямками фінансової діяльності;

- сприяти формуванню управлінського мислення та отриманню практичних навичок щодо прийняття управлінських рішень з реалізації антикризового фінансового управління підприємствами, спрямованого на відновлення їх фінансової рівноваги у процесі розвитку.

Навчальний контент

№з/п	Теми	Результати навчання
1.	Теоретико-методичні засади реалізації фінансового менеджменту в організації.	Знати : – методи і показники фінансового аналізу, – методики управління активами та планування політики формування і використання чистого робочого капіталу, методику операційного аналізу, – методи планування оптимальної структури капіталу підприємства, – методики обґрунтування економічної доцільності інвестицій, – методи оцінки вартості цінних паперів. Уміти: – формувати систему організаційного та інформаційного забезпечення фінансового менеджменту на підприємстві з урахуванням його діяльності у міжнародному правовому полі, та з адекватним використанням психологічних технологій роботи з персоналом;
2.	Фінансові ресурси для забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності організації.	
3.	Управління активами.	
4.	Управління капіталом.	
5.	Основи управління інвестиціями. Управління грошовими потоками організації.	

6.	Управління фінансовими ризиками. Основи антикризового фінансового управління.	– аналізувати ситуацію на світовому ринку товарів і послуг у впливі на фінансові ресурси підприємства; – досліджувати фінансовий стан підприємства, шукати резерви його зміцнення; – розробляти фінансовий план підприємства у межах окремих підсистем планування та напрямів діяльності, зокрема зовнішньоекономічної; – застосувати основні методи аналізу та планування активів підприємства; – застосовувати основні методи аналізу капіталу, обґрунтування потреби в капіталі, оцінки вартості капіталу та оптимізації його структури; – здійснювати оцінку фінансових інвестицій та формувати інвестиційний портфель підприємства; – застосовувати основні методи аналізу та планування грошових потоків; – проводити оцінку фінансових ризиків, обґрунтовувати методи їх нейтралізації та зовнішнього страхування; – проведення оцінки вірогідності банкрутства та виявляти шляхи та механізми його запобігання.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Навчальна та робоча програми.
2. Навчальний посібник, підручник, курс лекцій, презентації.
3. Методичні рекомендації до семінарських занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
5. Завдання для контрольних робіт та питання на іспит.

Компетентності та результати навчання згідно ОПП, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 01	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 03	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 04	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, працювати в команді.
ЗК 06	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК 01	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
СК 02	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
СК 04	Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.
СК 07	Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.
СК 09	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання:

ПРН 01	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
ПРН 02	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.
ПРН 04	Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.
ПРН 05	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.
ПРН 13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Політика оцінювання

Політика оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється з дотриманням принципів добросовісності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи слід здавати у зазначені терміни. За порушення термінів здачі завдань знижується бал. Перескладання тем відбувається із дозволу навчального відділу за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування).

Політика щодо академічної добросовісності. Списування під час підсумкового контролю та іспиту заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За відвідування 1 лекції / 1 практичного заняття нараховується 1 бал. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно із погодженням викладача, у цьому випадку за відвідування лекційних та практичних занять бали нараховуються за результатами тестування по темі лекції / практичного заняття.

До відома студентів шкала і критерії оцінювання доводиться на першому занятті з дисципліни:

**Шкала та критерії оцінювання знань студентів з курсу
«Фінансовий менеджмент»**

Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
5 «відмінно» (90-100 балів)	Глибокі теоретичні знання з дисципліни, вміння пояснювати фундаментальні поняття, давати повні, обґрунтовані відповіді на поставлені питання, аналізувати фінансові звіти, оцінювати достовірність інформації з фінансових джерел і складати прогнози на основі минулих даних, вільне володіння методами обґрунтування фінансових рішень, виконання практичних завдань та їх безпомилкового вирішення, чітка аргументована позиція щодо можливостей вирішення конкретних фінансових ситуацій.
4 «добре» (82-89 балів)	Вільне володіння програмним матеріалом та методами виконання практичних завдань, однак з недостатньо повним їх обґрунтуванням та порушенням логіки викладення. Мають місце незначні помилки при вирішенні практичних завдань.
4 «добре» (74-81 балів)	Достатні теоретичні знання з дисципліни та вміння виконувати стандартні практичні завдання. Мають місце окремі помилки у відповідях на поставлені

	питання. Відсутність чіткої аргументованої позиції при вирішенні практичних завдань.
3 «задовільно» (64-73 балів)	Достатні теоретичні знання з дисципліни, наявність певних навичок щодо вирішення практичних завдань. Відповіді на поставлені питання недостатньо аргументовані з наявністю окремих суттєвих помилок.
3 «задовільно» (60-63 балів)	Мінімально допустимий рівень теоретичних знань з дисципліни. Володіння основним понятійним апаратом. Можливість вирішення окремих практичних завдань за допомогою викладача. Неповна відповідь на поставлені питання із допущенням суттєвих помилок.
2 «незадовільно» (35-59 балів) (з можливістю повторного складання)	Недостатні теоретичні знання та недостатнє володіння основними поняттями і категоріями дисципліни, невміння вирішувати практичні завдання
2 «незадовільно» (1-34 балів) (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Відсутність теоретичних знань та практичних навичок з дисциплін

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: Корпоративне управління.

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при опануванні: «Управління змінами», «Інвестиційний менеджмент», а також при проходженні переддипломної практики та написанні кваліфікаційної (магістерської) роботи, і у практичній діяльності.

Рекомендована література

Базова література

1. Господарський кодекс України. *ВВР*, 2003. № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 (зі змін. і доп. ; поточ. ред. від 15.11.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15#Text> (дата звернення 09.07.2024).
2. Податковий кодекс України. *ВВР*, 2011. № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112 (зі змін. і доп. ; поточ. ред. від 01.12.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17#Text> (дата звернення 09.07.2024).
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. *ВВР*, 1991. № 47, ст.646 (зі змін. і доп.; поточ. ред. від 10.10.2022). URL : <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення 09.07.2024).
4. Кодекс України з процедур банкрутства. *ВВР*, 2019, № 19, ст.74. (зі змін. і доп. ; поточ. ред. від 15.11.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753> (дата звернення 09.07.2024).
5. Фінанси підприємств: підручник / О. Б. Курило, Л. П. Бондаренко, О. Й Вівчар, О. М. Чубка. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

6. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Гукалюк А. Ф., Західна О. Р., Сич О. А., Шушкова Ю. В.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 845 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/350942212_Finansovij_menedzment (дата звернення 09.07.2024).
7. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. проф. М.І. Крупки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
8. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/ca819830-66f0-4152-9e27-1eb3651fe9fc/content> (дата звернення 09.07.2024).
9. Цибульська Е. І. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Харків : Вид-во Народної української академії, 2020. 328 с. URL: http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/2085/1/Цибульська_Е._І._Фінансовий_менеджмент_посібник_12.06.2020.pdf (дата звернення 09.07.2024).
10. Олійник О. В., Морозова Г. С. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Харків : ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 248 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4453/1/072_Financial%20Management_2020.pdf (дата звернення 09.07.2024).
11. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с. URL: https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/505/1Верланов_Ю._Ю._Фінансовий_менеджмент.pdf (дата звернення 09.07.2024).
12. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ#fullTextFileContent (дата звернення 09.07.2024).

Допоміжна література

1. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами : монографія / Вахович І.М., Дорош В. Ю., Диль Х. М., та ін.; за ред. проф. Вахович І. М. Луцьк : Луцький НТУ, 2021. 212 с. URL: [https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-06/МОНО_ФБС_2021_на_друк_ост_\(1\)_1.pdf](https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-06/МОНО_ФБС_2021_на_друк_ост_(1)_1.pdf) (дата звернення 09.07.2024).
2. Архітектоніка фінансів: методичне забезпечення в умовах цифрової економіки [Е-ресурс] : монографія; за заг. ред. І. В. Журавльової. Харків : Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, 2019. 200 с. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25292/1/2019-за_заг_ред_Журавльової_І_В.pdf (дата звернення 09.07.2024).
3. Нестерова С.В. Фінансовий менеджмент: практикум : навч. посібник; 2-ге вид., доп. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 280 с.

4. Financial and investment management: textbook / Staschuk O., Biletska N., Kulinich T., Suzdalieva O., Lytvynenko L., Popova Y. Kyiv: Publishing House "Condor", 2023. 268 с. ISBN 978-617-8244-28-6.
5. Фінанси підприємств корпоративного сектора економіки України : колективна монографія / Зимовець В. В., Даниленко А. І., Терещенко О. О. та ін. ; за ред. В. В. Зимовця. Київ : ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2019. 306 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/311.pdf> (дата звернення: 09.07.2024).
6. Стащук О. В. Фінансовий менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : «Вежа», 2021. 109 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20647/1/FM_lectures.pdf (дата звернення: 09.07.2024).

Інформаційні ресурси

1. Інструменти підтримки бізнесу в період воєнного стану в Україні (21-07-2023). *Національний інститут стратегічних досліджень*: сайт. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/instrumenty-pidtrymky-biznesu-v-period-voynnoho-stanu-v-ukrayini-cherven> (дата звернення: 09.07.2024).
2. Інформаційна база даних НКЦПФР про звітність емітентів цінних паперів : веб-сайт. URL : <https://smida.gov.ua/db/emitent> (дата звернення: 09.07.2024).
3. Національний банк України : офіційне Інтернет-представництво. URL : <https://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 09.07.2024).
4. Мінекономіки модернізує програму доступних кредитів для бізнесу на деокупованих територіях (02-06-2023). *Міністерство економіки України. Інформаційні ресурси*. (2023) URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=dfde83dd-9620-4592-ab16-df453b79459b&title=MinekonomikiModernizu> (дата звернення: 09.07.2024).
5. Гаразд: безкоштовна онлайн-платформа для підвищення рівня фінансової грамотності від Нацбанку України. URL: <https://harazd.bank.gov.ua/> (дата звернення: 09.07.2024).
6. Міністерство фінансів *України* : офіційний веб-портал. URL : <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 09.07.2024).
7. Державна служба статистики України : офіційний веб-портал. URL : <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 09.07.2024).
8. Урядовий портал : веб-сайт. URL : <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 09.07.2024).